

videatur", is (zeker opzettelijk, omdat het àl te fraai zou worden), naar het schijnt, geen audientieblad of procesverbaal gehouden, althans niet bewaard.

De Prins deed, alsof hij de vlucht van het Hof betreurde. Hij sommeerde de heeren, om terug te keeren. Of deze „sommatie" hen bereikte, is de vraag; zeker is, dat ze er niet aan voldeden, wat trouwens door den Prins even weinig verwacht als gewenscht zal zijn. Ze moest natuurlijk dienen, om een zekeren grond te geven aan, voor te bereiden wat volgde. Dat vervolg was de benoeming (op voordracht van de „Staten van Holland") door den Prins, bij besluit van 3 November 1572, „gedaen tot Haerlem", van een „president", een „raedt ende procureur generael" en zeven „raiden" (alle meesters in de rechten) in het *nieuwe* Hof¹⁾.

De bedoeling van deze benoeming was, „dat goede justitie geadministreert mach werden". Bepaald werd dat de benoemden, „volgende 's Hoofs Instructie" (d. i. die van 1531), zullen „recht wijzen bij arreste" (d. i. zonder hooger beroep). Denzelfden dag nam de Prins nog een ander besluit, eveneens te Haarlem en ook op voordracht van de „Staten van Holland", waarbij tien heeren, waaronder twee meesters in de rechten, werden benoemd, die „meest continuelyk neffens zijne Excellentie souden wesen, omme met deselve te besoigneren, raetslagen ende te helpen resolveren 't gemeen beste van denzelven lande."

Legt men de 2 resoluties naast elkaar, dan ligt de conclusie voor de hand, dat deze tien heeren, voor 't meerendeel niet-juristen, met de politieke zaken zouden worden belast, en het andere consortium, de president en raden van den hove, louter met de justitie.

De inhoud dezer twee resolutiën volgt hier:

„Den Prince van Orangien, Grave van Nassau, etc., Stadhouder van Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt ende Vuytrecht, etc., begerende den Raedt Provinciael van Hollandt te *redintegreren* ende de plaetse te vervullen van dengheenen, die *voirtvluchtich* zijn, ten eynde dat *goede justitie* wederom ge-

¹⁾ Den 25 Aug. 1572 verzocht de Prins den Staten van Holland een voordracht te doen voor den nieuw te benoemen provisioneele Raad van Holland (*Groot Placcaatboek*, III, bl. 32-34).

administreert mach werden, heeft bij advise ende denominatie van den Staten van Hollandt de vacerende personen" [lees: plaatsen] „gegeven de personen, hiernaer genomineert: Meester JAN VAN TRESLONG, President, meester WILLEM DE COCK, raedt ende procureur-generael; *raiden*: meester NIKOLAS VAN DER LAEN; meester ADRIAEN VAN DEN HOUFF; meester CORNELIS VAN DER BOUCKHORST; meester GERAARD VAN WIJNGAERDEN; meester NICOLAES VAN VALCKESTEYN; meester DIERICK VAN DEN NIEUBORCH; meester PETER VAN DER MEER. Ordonneert zijne Excellentie, dat de commissie voir den bovengen. president ende raiden gedepescheert werde in behoirlijcker ende gewoonlijke forme", [zoo] „zij luyden die begheeren te accepteren ¹⁾, ende dat dezelve, den eedt gedaen hebbende, nuyt crachte van dien ende *volgens 's Hoofs instructie* ²⁾, recht wijsen bij arreste, doende heurluyder sententiën executeren, zonder eenighe appellatiën aen te sien, zoo lange ende ter tijt toe *dat het acces tot den Grooten Raedt tot Mechelen* wederomme geopent zij. Gedaan tot Haerlem, op den 3den Novembris, anno XVC twe en 't zeventiich."

Hier volgt het ander besluit van 3 November 1572, houdende de benoeming van de politieke heeren ³⁾.

Den Prince van Orangiën, Grave van Nassau, enz., Stadhouder en de Capiteyn Generael over Hollandt, Zeelandt, Westvrieslandt, etc., oversien hebbende

¹⁾ Hieruit vloeit dus voort, dat dit stuk, dat KLUIT geeft in zijn *Historie der Holl. Staatsreg.*, III, bl. 420, gedrukt is naar een afschrift van de minuut dezer commissie, uit het door hem als *zonderling* betiteld register. Aan de benoemden zou dus deze aanstelling, deze commissie, „gedepescheert" worden; dit geschiedde, echter niet in den vorm van een afschrift maar in uitvoeriger vorm; men vindt afgedrukt bij KLUIT, a.w., III, bl. 422/425, een afschrift dier commissie, zooals ze den benoemden raadsheer CORNELIS VAN BOUCKHORST is toegezonden. In dit stuk wordt wel is waar, evenals in de hierboven afgedrukte commissie, den benoemde tot taak gesteld recht en justitie te administreeren (dus rechtspraak alleen), maar dan volgt, dat dit geschiedt tot „conservatie van Zijne Majesteits hoocheyt ende heerlicheyt", en van de „gemeyne welvaert", die „sonder justitie *ende ordre politycque*" niet zou blijven „subsisteren". Dit is te lezen, alsof de leden van 't Hof bleven belast met „zaken van politie"; 't is ook als 't constateeren van een gevolg van 't achterwege blijven van administratie der justitie op te vatten. (Zie de volgende noot).

²⁾ Deze verwijzing naar de instructie van 1531 alsmede het „redintegreren" van den raad provinciaal, in den aanhef vermeld, geeft voedsel aan de opvatting, dat 't oude Hof is hersteld met de oude, deels politieke, taak. Intusschen de Prins kon altijd later, met de 2 besluiten van 3 November 1572 in de hand, verklaren dat dit anders was en dat de instructie van 1531 van het opgeheven Hof, hoenzaer dit zaken van justitie en politie beide behartigde, richtsnoer bleef voor 't nieuwe Hof, dat enkel de justitie had te dienen.

³⁾ Het is ontleend aan hetzelfde „zonderlinge" register, en gedrukt bij KLUIT, a. w., III, bl. 319.